

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 "

Helyben hársos hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 Szombati napok kivételével

Beiratkozás és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszafizetésre
 vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Működésének és hirdetések
 kiadóhivatalához intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, febr. 6

Kitört a vihar.

(—a.) Nem régiben azt írta egyik előkelő fővárosi lap, hogy nem olyan a mostani véderő-vita, mint az 1889-iki volt, mikor — — — az utca is megmozdult — — — s a t. Házban is csak úgy forrt és viharzott a szenvedély — — — Most pedig az utca nem figyel oda — — — a Házban pedig akadémikus higgadsággal tárgyalják a dolgot.

Az utolsó napokban nagyot fordult a dolog.

Mintha kezdene az utca is érdeklődni a dolog iránt. Vasárnap Zichy Jenő grófnak, a ki a katonai javaslatok miatt kilépett a szabadelvű pártból, fáklyásmenetet rendeztek, a mikor az utca népe is annyira megmozdult, hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni.

Az ifjuság, a melyet első sorban érintenek a véderő-javaslatok, nem elégedett meg a fáklyás menettel, hanem kezd állandóan érdeklődni a javaslatok tárgyalása iránt, az Egyetemi kört már felszólították, hogy lépjen élére a mozgalomnak.

Négyülésekről is mindsűrűbben hallani, a törvényhatóságok is nyilatkoznak — — — egyszóval már nem lehet panaszkodni a miatt, hogy nagyon csendes az utca — — — sőt félő, hogy nagyon zajos talál lenni.

A tisztelt Házat is hirtelen elhagyta az

eddig angolos flegmája. Tegnap Andrassy Gyula gróf beszéde alatt már takaros vihar keletkezett. Mikor a különben óvatos politikus gróf elég tapintatlanul a német nyelv jogait kezdte védelmezni a hadseregben s holmi babyloni torony emlegetésével akarta megvilágosítani a hadsereg egységes vezényletét; akkora zivatar tört ki, hogy alig tudta a népszerű elnök lecsendesíteni azt s nem akarták tovább hallgatni az előkelő szónokot.

Ma pedig Fejérváry miniszternek egy ingerült személyeskedő megjegyzésére olyan orkányszerűen tomboló vihar támadt, a milyent nem hallottak még az új parlamenti épület márvány-falai.

Még a régi parlamentben is alig volt hasonló jelenet az emlékezetes éjjeli ülés óta, a mikor Fejérváry és Horánszky állottak egymással szemben.

Ma a régi halálos ellenfelek kerültek megint szembe egymással: Fejérváry és Ugron. Ők már karddal is állottak szembe egymással, meg is karczolták egymást — lovagiasan, — — — de még nem számoltak le végleg egymással.

Mindkettőnek a szívében forr a harag nehezen elfojtott indulata s minduntalan ki-ki tör belőle. Fejérváry, a vitéz katona nem tudja elfelejteni és megbocsátani, hogy vénasszonynak nevezte őt Ugron, — a rabonbánt pedig az feszélyezi, hogy Fejérváry nem vett tőle elégtételt a vénasszonyi sértésért.

Ezt a régi harcot is nehezen tudják féken tartani, de ma az keltette a szörnyű vihart, hogy Fejérváry valami rejtelmes

fenyegetőzésbe kezdett. Ugy tetszett a képviselőknek — legalább ezt vesszük ki a távirati jelentésből — mintha az ő privát ügyei miatt fenyegetné valamivel Ugront.

Ezt a czélzást másra nem lehet magyarázni, mint Ugronnak ismeretes anyagi viszonyaira, melyek öt két év óta visszatartják a parlamenti működéstől, mit őszintén sajnál mindenki — — — Bánfyt és a Magyar Szót kivéve.

Ezért támadt a mai ülésen a vihar, mely három órán át tombolt az egész Házban.

Talián elnök, a ki kétszer is felfüggesztette az ülést, nem birt megküzdeni az elementáris viharral, melyet a két ellenfél nyilatkozata sem csendesített le.

Csak elült egy kissé, de ki fog törni megint az első alkalommal, talán már a holnapi ülésen.

* * *

E szenvedélyes jelenetről országgyűlési tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 6.

Elnök: *Talián* Béla.

Az előterjesztések során elnök bejelenté Hortoványi József halálát.

Demeter, Tereotái- és Szatmárvármegyék feliratát a katonajavaslatok ellen.

Belitska Béni, az igazoló bizottság előadója: Bauer Béla és Kaas Ivor képviselőket fenntartással igazolták.

Elnök: Barta Odön és Holló Lajos képviselő urak napirend előtt kívánnak felszólalni. (Halljuk! Halljuk! a balon és szélsőbalon).

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

Lourdesi emlékek.

Írta és a Kath. Szabad Liceum 1903. február 1-én tartott matináján felolvasta: *Novotny S. Alfonz.*

(Vége.)

A szent Szűz megjelenésével, csodatetteivel földgömbünk több helyét tette a keresztény életben örök jelentőségűvé, az égi kegyelmek kiapadhatatlan forrásává! E kegyhelyek legkiválóbbika a Délfranciaországban, a Pyrenéi hegyek lábánál tekvő Lourdes nevű városka. 1858 előtt még aligha tudták az emberek, széles e világon, hogy egy ily nevű helység létezik, ma pedig találhatnánk-e országot, a hol e nevet ne ismernék, a hová a Boldogságos Szűz e kiváló kegyhelyének ismerete el ne jutott volna! Lourdes, a mint már említém is, Franciaország déli részében, a Pyrenéi hegylánczat lábánál, a tarbes-i egyházmegyében fekszik. E városka történelmi multjáról csak annak még mai napig is fennálló várbástyái beszélnek, a midőn az uralomért való versengés villongásai, vagy a küllelenség ellen nyújtott oltalom tévék e kishelység jelentőségét. S az Ur kiváló rendelése e helyet mégis kiemelte az ismeretlenség homályából s csodás végzésével a keresztény hitélet egyik nagyon is fontos gócpontjává, a Mária-cultus ugyyszólván egyik legkiválóbb helyévé tette. A városkától nyugatra meredek sziklacsoportozá-

tok látszanak, a melyeket szakadékok, kisebb barlangok tesznek jelegzetessé, e Massabielle nevű sziklák lábánál a Pyrenékből alázuhogó Gave nevű folyó öntözi. A kisebb-nagyobb barlangok közül különösen egy tűnik mindjárt szembe, a melyen meglátszik a természet alkotó keze, magassága és mélysége körülbelül négy és fél métert tehet ki. E barlang belsejében jobbra, a földtől körülbelül két méternyi magasságban egy mélyedés látható.

E helyet szentelte meg az isteni Gondviselés az ő örök és kifürkészhetetlen rendelésével, s tette a Boldogságos Szűz ismételt és csodás megjelenésével a kereszténység különös tisztelete és kegyelete helyévé. Itt jelent meg a Szent Szűz tizenhatszáz Soubirous Bernadette előtt, e tanulatlan és szegény pórleányka előtt 1858-ban. Bernadette egészen művetlen, igénytelen gyermek volt, főekességét lelki tisztasága, ártatlansága s jámborsága képezte.

Február 11-én történt, a mondott évben, a midőn anyja két más leánykával fáért küldte a massabiellei sziklákhoz. Az előbb leirt barlanggal szemben állott a kis leány, a midőn egyszerre, noha az idő csendes és derült volt, szélvészzerű zúgást hallott a barlang felől. A midőn hirtelen oda tekintett, abban a pillanatban már térdre is hullott a kis leány. A barlang mélyén, az előbb említettem fülkeszerű nyílásban egy égi fénytől övezett, kimondhatatlan szépségű nő állott, kinek arca a méltó-

ság, szelid ártatlanság, az emberfeletti jóság jeleit viselte magán. Ruházata hófehér, öve égszínkéék vala, szépséges kezeit összekulcsolva tartotta, rajtok a szent olvasó tejfehérségű gyöngyeivel. Teljes leereszkedéssel tekintett a kis Bernadettere s úgy látszott, mintha üdvözölné az ártatlan gyermeket, intene neki. A térdelő leányka keresztet akar vetni magára, de a megindulástól, a csodálattól mozdulni sem képes. Az égi jelenség felemeli rózsafüzéret s az ájtatos gyermek azonnal a rózsafüzér imáinak elmondásába kezd. Kis társnői bámulva nézik, mint imádkozik Bernadette. Az égi tünemény a kis leány felé hajlik, szeliden üdvözli és eltűnik. Bernadette társnőihez siet, s miután ezek mitsem láttak, nem is mondja el nekik a látomást. Visszatérnek Lourdesba. Bernadette nővére unszolására végre mégis elmondja, hogy mit látott a barlangban s így tudja meg édes anyja is a dolgot, ki megtiltja leányának, hogy többé oda inenjen. Február 14-én, egy vasárnapon több kis leány és Bernadette nővére addig kéri a jó Soubirousnét, míg megengedi, hogy a gyermekek újból elmenjenek a barlanghoz. Bernadette is velük van. Alig érnek el céljukhoz, letérdelnek s Bernadette arca egyszerre csak átszellemül, lelki szemei előtt megint ott áll az égi látomány. A jelenés február 18-án ismétlődik, ekkor már többen kísérik a kis Bernadettet, kit ez alkalommal arra kért a Boldogságos Szűz, mert hiszen Ő volt az égi tünemény, hogy tizenöt napon át látogasson el a bar-

A magyar nyelv a hadseregben.

Barta Odön: Tegnap elhangzott itt egy beszéd, melyet nagy figyelemmel hallgatott az egész ország, oly beszéd, melyet nem lehetett végighallgatni. Gróf Andrássy Gyula tegnapi felszólalásában azt mondta, hogy a hadsereg a magyar nyelv kötelezettsége expressis verbis nem volt a törvényben s így az nem törvénytelen. Hát ez egy Theorie újabb kiadásban. (Ugy van! a szélsőbalon.) Nálunk, hol a felségjogok a nemzettől származnak, ilyen értelemben beszélni közjogi képtelenség. (Ugy van!) De Andrássy egy nagy ellentmondásba is keveredett, mikor az 1840. törvényeket hasonlította össze az 1867-iki törvényekkel. Nem vette tekintetbe, hogy ez idő alatt egy nagy kor múlt el. Politikai újjáébredésünk kora. Hát szabad-e erről megfeledkezni. De van beszédében egy másik rész, melyet közjogilag károsnak, veszélyesnek tart. Ez a 68-iki törvény magyarázata. Veszélyes theoria s jaj az országnak, ha követői lennének.

Nessi: Pedig melegen gratuláltak neki!

Kubik Béla: Nem így van? Most hallgatnak ugy-e?

Barta: Hát közös ügy a hadsereg nyelve, közös ügy az állampolgárok nyelve? Ki tette közösé? Mutassák meg azt a férfit, aki ezt tette volna? Nem mondta és nem mondhatta senki. Nem állhat ez összefüggésben a 67 es alappal sem, hiszen annak egyik oszlopos tagja Apponyi éveken át a magyar nyelvért harczolt. Deák Ferencz szintén hangoztatja beszédeiben a magyar nyelv jainak méltóságát. Hol van hát az a férfi, aki azt mondta volna?

Felkiáltások balról: Hol van? Ki az?

Barta: Ó Andrássy beszédére csak egy idézést mond Börnétől: Az ilyen eljárás a lejtőn vezet lefelé. (Hosszas helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Nem akarják meghallgatni.

Szell Kálmán: Csak azért szólal fel, mert szokatlannak tartja a napirend előtti reflexiót egy tegnapi beszédre. Hát hova jutunk akkor, amidőn egy képviselő senkit személyes kérdésben nem bántott. (Zaj a szélsőbalon.)

Barta: Megbántotta a magyar nyelvet.

Nessi Pál: A nemzetet.

Szell: Nem tartja helyesnek vádolni Andrássyt.

Barta Odön: Mi nem vádolunk.

Szell: Hát ez vád, sőt több, megegyanúsítás. (Ugy van! a szélsőbalon.) Es ezt még sem nevezik vádnak. Akkor nagyon nehéz önökkel vitatkozni, mert önök az igazságot nem szeretik. (Viharos zaj a szélsőbalon. Folytonos ki-

áltások: Eláll! Nem hallgathatjuk! Újjon lel Zaj. Elnök csenget.)

Szell: T. Ház. (A vihar egyre tart. Az elnök egyre csenget.)

Elnök: Kénytelen leszek névszerint csendre inteni a képviselő urakat.

Gabányi: Látszik, hogy tallián! (Derűtlenség.)

Szell: Andrássynak a megvádolása nem helyes. Így nem szabad odaállítani azt a férfit, akinek felfogása mindig egyforma volt. Felolvassa az idvonalhoz törvényt, amelyből Andrássy okoskodása kiindult. Lehetnek ellenkező nézetek. De hiszen nyelvében él a magyar. (Nagy zaj az ellenzékek.)

Kubik: Miket beszél?

Pozsgay: Gunyóldik a nemzettel!

Szell: A magyar nyelvnek a jogai azért a hadseregben is meg vannak. (Viharos kiáltások a balon és szélsőbalon. Hol vannak?)

Kubik: Ezt még Fejérváry sem meri mondani.

Pozsgay: Csak mókázik velünk. (Nagy zaj a szélsőbalon. Nem hallgatjuk! Rendrel Eláll! Eláll!)

Szell: Hát az sem tetszik, mikor én ebből a székből hirdetem a magyar nyelv jogát? (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Kubik: Hát a horvát utlevelekről hova tette a magyar nyelvet? (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Szell: Ott van a magyar nyelv a hadseregben a magyar tiszték jogainál. (Nagy zaj a szélsőbalon. Eláll! Eláll! Nem hallgatjuk tovább!)

Nem is akarok tovább beszélni! (Zajos felkiáltások a balon és szélsőbalon: Jól is teszik!)

Holló Lajos: (Halljuk! Halljuk! a szélsőbalon.) A miniszterelnök véleményét nem osztja. (Helyeslés a szélsőbalon.) Andrássy tegnapi beszédéből felolvassa a magyar nyelvet sértő részt. (Nagy zaj az ellenzékek. Felkiáltások: Hol van a nemzeti párt?)

A miniszterelnök ur ezt a mi felszólalásunkat nem tartja igazságosnak. (Viharos zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Vonja vissza! Elnök hosszan csenget.)

Szell: A vádra értettem.

Kubik: Vonja vissza.

(A zaj egyre fokozódik a szélsőbalon. Szell Kálmán kiabál valamit, de nem lehet meghallani. Erre felkél a miniszteri székből, odamegy a függetlenségi párhoz s Thaly Kálmánt kihívja a padból, a Ház közepén magyaráz valamit neki. A vita megszakad. A szélsőbal egyik része nagy derűtlenséggel nézi a beszélgetést, a másik része hangosan kiabál: Vonja vissza. Halljuk a szónokot! A zaj akkor

csillapul le, midőn Szell bevégezte beszélgetését.)

A babiloni torony.

Holló: Erős kritika alá veszi Andrássy tegnapi szavait. Az a kifejezése »babiloni torony« nem jelenthet mást, minthogy Andrássy úgy gondolkodik, ha ma behozzuk a magyar nyelvet a hadseregbe, holnap be kell hozni a tótót, románt stb. Szóval Andrássy nincs tisztában a magyar nyelv fonségével. Hát majd meg fogja tudni. Mert mi annak a fonségét lecsütyesztelni nem engedjük. (Zajos helyeslés taps a szélsőbalon.)

Vérsi József: Mi sem akarjuk!

Kubik: Hallgasson! Babiloni toronyépítő.

Holló: Hogy Ausztriában mi fog történni, nekünk semmi közünk. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Kijelenti, ha Magyarországon illetékes helyen azt hozzák fel, hogy a mi jogainkat, alkotmányainkat Ausztria belviszonyai gátolják, ez ellen tiltakozni fogunk mindig, mert inkább elszakadunk Ausztriától, semhogy alkotmányunkból mároknnyit engedjünk. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Pozsgay Miklós: Mit szólnak hozzá a babiloni grófok!

Holló: Andrássy a hadseregről is szól. Nos ő bebizonyítja, hogy veszély idején a katonákhoz mindig magyar nyelven szólottak.

Zichy Jenő gróf: Es a Rákóczyt buzatják.

Holló: Ó sem Andrássyt, sem a többi mágnásokat nem vádolja hazafiatlansággal, de kárhóztatja félreértésüket abban, hogy nem állanak a nemzeti aspirációk élére. (Ugy van!) Az ellenzéknek igenis jogos a mai felszólalása és biztosítja a Házat, hogy mindig meg fog ismétlődni a mai eset, valahányszor ilyen támadás éri alkotmányunkat. (Zajos helyeslés a szélsőbalon. Szünetet kérünk!)

Elnök: Ó! percz szünetet ad.

Szünet után.

Elnök: Következik a napirend:

az ujonczjavaslatok

folytatóságos tárgyalása.

Lengyel Zoltán: Nincs miniszter!

Fejérváry Géza báró: (Belép a terembe. Mosolyogva hajol meg az ellenzék felé.) Itt vagyok!

Lengyel Zoltán: Van szerencsénk!

Fejérváry: Van szerencsém! (Derűtlenség.)

Mezőssy: Az ellenzéknek napirend előtti felszólalásában czélja az volt, hogy alkalmat adjon nyilatkozni a miniszterelnöknök, magáévá teszi-e Andrássy tegnapi beszédét, vagy nem.

langhoz. S midőn a kis leány társnői felszólítására megkérdi a Szent Szüzet, nem fog-e nehezeltetni, ha ez időközben többen jönnek a barlanghoz, feleletül kapja az égi tünemény azon kijelentését, hogy csak jöjjenek el ők és mások is, mert azt akarja, hogy e helyen sokan, nagyon sokan gyűljenek egybe. A dolognak lassan híre megy, február 19-én már többen sietnek oda, 20-án már százakra ment a megjelentek száma s 21-én már ezer és ezer ember sereglett a barlang elé! A kis Bernadette, a ki pedig a legnagyobb figyelemben részesült az egybegyűltek részéről, ép oly szerény és alázatos maradt, mint addig volt, s a legnagyobb áhitattal várta az égi jelenést, melynek láttára arcza és egész lénye egészen átszellemült. De az e dolgok által figyelmessé lett világi hatóság ossz szemmel kezdte nézni a történeteket; az ártatlan kis leányt minden vádakkal kezdték illetni, kételkedtek jóhiszeműségében, s már arra gondoltak, miután az e célra kirendelt hatósági orvos állapotát egész rendesnek találta, hogy elfogják a kis leányt. Egyszóval minden ellenintézkedés meg lett téve, hogy az oly szemmel láthatólag csodás eseményeket a világ szeme előtt lealacsonyítsák, nevétség tárgyává tegyék. De az ellenkezés mit sem használt, az isteni rendelés erősebb volt mindennél. Az égi jelenések tovább tartottak, s ezek egyikén nyilvánítá ki az égi tünemény, miszerint azt akarja, hogy e helyen szentélyt emeljenek neki s hogy a nép ide minél sűrűbben elzarándokoljon.

Az egyház eleinte e jelenséggel szemben egészen passive viselte magát, mert hisz természetesen, a mig nem érkezett el a cselekvés ideje, nem is avatkozhatott a dologba. Lourdes plébánosa is eleintén még csak tudomást sem vett Bernadette látomásairól. Február 25-én egy csütörtöki napon fakadt a földből az égi tünemény parancsára az a gazdag forrás, mely azóta szakadatlan bőséggben önti áldáshozó vizét az ivó medenczébe, s a fürdőkébe. Bernadette volt az első, ki ez áldott forrást megizlelte. Február 26-án történt a legelső csodás gyógyulás e viz segélyével, az orvosok ámulatára ekkor nyerte vissza egy szegény munkás egyik szeme világát, melyen évtizedek óta alig látott valamit, miután szemét a forrás vizével megmosta. Estére már elterjedt e csoda híre, s a sötétség beálltával ezer és ezer gyertya fénye gyuladt ki a barlang előtt, s a szent Szüz tiszteletére énekelt litániát visszhangozták a hegyek.

Márczius 4. napja volt a csodálatos, két héten át tartó jelenségek utolsója. Az égi tünemény ismételtén felszólítja Bernadettet, hogy adja tudtul a papságnak azon óhaját, hogy tiszteletére e helyen templomot emeljenek, továbbá kéri, hogy a bűnösökért imádkozzanak. Végre a márczius 25-iki megjelenéskor vált nyilvánvalóvá, a mit a hívő lelkek már úgy is sejtettek, hogy az eddigi alkalmakkor mindig a Boldogságos Szüz jelent meg a jámbor Bernadette előtt. E napon mondotta meg nevét, a leányka ismételt könyör-

géseire: »Je suis l'Immaculée Conception.«
Julius 16-án jelent meg utoljára a szent Szüz Bernadette előtt s noha a barlang ekkor, a világi hatóság rendeletére el volt zárva, s a hozzávaló közeledés szigoruan meg lett tiltva, Bernadette lelkeszemeivel még is meglátta a Nagyasszonyt, megjelent Az előtte egész szépségében, pompájában. A kis leány azonnal is szerényen, istenfélően élt szegény szüleivel, a világi hatóság zaklatásai közepette is megőrizte anyagi türelmét, a világ csábításai iránt egyáltalán nem volt fogékony, sem kincs, sem más földi vágy nem zaklatta szűztiszta lelkét. 1866-ban belépett a nevers-i irgalmas nővérek közé, s ott halt meg Nevers városában a jámbor Marie-Bernard testvér 1879-ben.

A világi hatóság minden ellenséges intézkedése és eltiltása csakhamar hiábavalónak bizonyult. Tarbes püspöke még 1858-ban bizottságot rendelt ki, a melyben egyházi és világi férfiak, tudósok, orvosok foglaltattak, s az ügy legalaposabb és leglelküismeretesebb megvizsgálása után, csak 1862-ben mondott kedvező és döntő ítélet a Lourdesban történtek felett. 1862-ben kezdték meg a pompás templom építését, s négy év mulva mondták annak kriptájában az első szentmisét. 1864-ben állították fel a Boldogságos Szüz szobrát a grottában, melynek láttára Bernadette így kiáltott fel: Nagyon szép szobor, de ez még sem Ő!

S miután a szent Atya is kimondá ítéletét

* Én vagyok a szeplőtelen fogantatás.

jelöltje, akit úgy az országos, mint a megyei szabadelvű párt támogat.

Nincs járvány.

— A közegészségügyi bizottság ülése. —

Részletesen megemlékeztünk arról, hogy ujév óta a fertőző betegségek nagyobb számmal léptek fel Nagyváradon, sőt az olaszii községi elemi leányiskolának I. és II. osztályait a polgármester két hétre bezáratta, a tömegesebben fellépett kanyaró megbetegedések miatt.

A közegészségügyi szakbizottság tegnapi délután tanácskozott a fertőző betegségek tárgyában s mivel csupán az enyhébb lefolyású kanyaró lépett fel nagyobb számban, nem mondták ki a járványt, hanem felhatalmazták a t. főorvost, hogy a fertőző betegségek további szaporodásához képest, az egyes iskolák bezárása iránt belátása szerint tegyen előterjesztést.

Dr. Konrád Márk elnökölt az ülésen, a melyben részt vettek:

Rimler Károly polgármester, dr. Kornstein Lajos, dr. Baróthy Akos, dr. Papp Oszkár, dr. Mayer László, dr. Nemes Aron, Gerő Armin, Stark Gyula, dr. Kazay Kálmán, Nyíry György, Guttmann József, Kőszeghy József, dr. Berkovits Miklós és dr. Grósz Menyhért.

Dr. Konrád Márk elnök előterjesztette, hogy a járványos betegségek fellépéséről terjesztett hírek miatt, megnyugtatóan hívta össze a közegészségügyi bizottságot.

A főorvos előterjesztése.

Dr. Baróthy Akos városi t. főorvos részletes előterjesztést tett a fertőző betegségek fellépéséről és állásáról. Járvány sincsen, csak mint más télen, tömegesebben léptek fel a fertőző betegségek s nyáron majdnem teljesen megszűnik. A betegségek állása a következő: megbetegültek az Orsolya zárda alsó iskolájából 6, az olaszii r. kath. elemi fiúiskolából 7, a gymnasium I. és II. osztályából 4, az olaszii közs. elemi leányiskolából 15 s ez az iskola bezárattott; az Auspitz iskolából 4, az újvárosi irgalmas nének iskolájából 4, a többi iskolákban 2—4 betegedés fordult elő. Az újvárosi községi elemi, újvárosi r. kath. fiúiskolában, az ágostai és gör. kel. iskolákban nem volt

fertőző betegedés. Vörheny betegülés deczemberben 22, januárban 37, (3 meghalt), februárban 6 ig 9 (meghalt 3) lépett fel; — a difteritisz januárban 19 esetben, 7 halálzással, februárban 6-ikáig 6 esetben, 1 halálzással fordult elő; — a kanyaró ez évben lépett fel; januárban 24, februárban 13 esetben. Husz évben felüli életkorú vörhenyben 2, kanyaróban 1 betegedett meg. Mi a következőleg állanak a fertőző betegségek: vörhenyben 39 beteg, difteritiszben 7, kanyaróban 31 beteg van. A Szent László járványkórházban 22 vörheny, 1 difteritisz, 7 kanyaró, összesen 30 beteget gyógykezeltnek. Véleménye szerint nincsen ok a járvány kimondására, sem az iskolákban nem szükséges erősebb intézkedés. Hatalmazza fel a bizottság, hogy a fertőző betegülések szaporodását és lefolyását figyelemmel kísérve, ha szükséges lesz, az egyes iskolák bezárása iránt előterjesztést tessen a polgármesternek.

Dr. Kazay Kálmán teljesen egyetért a főorvossal, de keresni kell, hogy a skarlát és difteritisz miért lép fel bizonyos időközökben egy idő óta. Szerinte a vízvezeték csatornázás nélkül elpocsolyásítja az udvarokat. Továbbá a kövezet hiánya folytán a gyermekek bokáig járnak az utcéken a sárba. Sürgesse meg a közegészségügyi bizottság a csatornázás és kövezés kiépítését.

Sulyok István elfogadja a főorvos előterjesztését, de megjegyzi, hogy tudomása szerint az Auspitz iskola is be van zárva.

Dr. Papp Oszkár azt véli, hogy a községi betegségekből a tejjel hordják be a városba a fertőző betegségeket. Indítványozza, hogy községi bizonyítvánnyal igazolják a tejjel bejövő vidékiek, hogy a családjukban nincs fertőző beteg.

Rimler Károly és Gerő Armin főkapitány megnyugtató kijelentést tettek, hogy e tekintetben már korábban intézkedtek.

Kőszeghy József felvilágosította a bizottságot, hogy úgy a csatornázás, mint a kövezés kérdése szönyegen van, de pénz sincsen rá.

A főorvos előterjesztését egyhangulag elfogadták.

Dr. Baróthy Akos t. főorvos indítványára elhatározták továbbá, hogy a Szent László járványkórház jelenlegi két pavillonja mellé még két újabb pavillon építését kéri a tanácsból. Eredetileg is négy pavillont tervezett a város, hogy a különféle fertőző betegek elkülöníthetők legyenek.

Ezzel véget ért az ülés.

UJDONSAGOK.

IX. Pius halálának 25-ik évfordulója.

1878. febr. 7-én délután 5 óra 40 perczkor a sokat szenvedett IX. Pius pápa megszűnt élni.

Hosszu ideig, 31 év és 7 hónapig kormányozta Krisztus egyházát, oly időkbén, mikor Olaszországban a bitorlás lett a jog, mikor Poroszország nyílt kulturharczban mutatta meg, hogy nem méltó a kultur névre, mikor a syllabus miatt az egész vallástalan világ zugott, az infallibilitás definiálása miatt szakadás keletkezett az egyházban.

Egyi súlyos baj közepette is rendületlenül tudott állani Péter szikláján egy háborgó világ közepette is IX. Pius a szenvedésben is megmutatva, hogy Krisztus helyettese a földön.

Az üldözött pápának ma legpompásabb sirja van Rómában a kijózanodott világ adományából állítva.

Remek művi sírkápolnája Sz. Lőrincz bazilikájában van Szt. Lőrincz, Szt. István és Justin vértanúk sirja mellett, — ma oda fordul a kath. világ kegyelete, s hálával emlékszik meg a sokat szenvedett nagy pápáról.

TAJEKOZTATÓ.

- Febr. 7. Nagyvárad vámfelügyelő bizottságának ülése d. u. 8 órakor.
 Febr. 8. A nagyvárad kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.
 Febr. 8. Gazdasági és iparbank közgyűlése.
 Febr. 8. Biharmegyei Kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.
 Febr. 9. A jogügyi és a villamosmű építésére felügyelő bizottság együttes ülése a városházán d. u. 8 órakor.
 Febr. 12. Vár si közgyűlés d. u. 8 órakor.
 Febr. 15. A nagyvárad tisztviselők fogyasztási szövetkezetének közgyűlése d. e. 11 órakor a vármegyeházán.
 Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
 Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
 Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
 Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
 Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye
- Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig krét. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 krét. Más időben 50 kr.

az építő-, a szobrász-, valamint a festőművészetnek, ha egészen elkészül. Ime m. t. hallgatóim, ez azon hely, a hol Boldogságos Anyánkat oly templomokban tisztelik, mint tán sehol másutt a föld kerekiségén. Szent misém elvégzése után a grottához siettem.

A templom lépcsőzetén lehaladva jobbra kanyarodik az út s az ember egy kies völgybe ér, a völgy keskenynek mondható, balról sziklák határolják, jobbra pedig a Gave hőmpolygeti tiszta hullámai. A fürdők mellett elhaladva, egy kis tisztás helyre érünk, a mely egészen ki van kővezve, számos padot pillantunk meg, s ezeken és a földön mindenütt térdeplő, imáikba mélyedt embereket látunk. Még mielőtt idejutunk, az az áhitatos csend, a mely itt uralkodik, az emberek komoly magatartása s azon körülmény, hogy mindenki kalaplevéve halad tova, ha dobogó és szent várakozással eltelt szívünk nem is sugná, sejtetik velünk, hogy e hely, a hol járunk, szent! Hogy mit érzem azon pillanatban, m. t. hallgatóim, a mint végre a mindenfelől térdeplő emberek csoportjához értem, s szememet felvetve megpillantottam a barlangot, megláttam a Szent Szűz fehér márvány szobrát, meghallottam a csodatevő forrás zúgását, azt önöknek, legjobb akaratom mellett sem mondhatnám el. E hely szent! ezt érzi mindenki, a ki ide lép, hozta légyen őt ide a kíváncsiság, vagy a legáhitatosabb érzelm. Gyertyák égnek mindenfelé, szebbnél-szebb fehér virágokból font koszorúk és csokrok egész halmaza látható a szobor aljában. A grottát egy művészi rácsozat zárja el, azon belül van az

oltár, melyen csak az Egyház főméltóságai, a püspökök és érsekek misézhetnek, s ez oltár egy nap sincs mise nélkül. A rácsozat jobb és baloldalán az ájtatoskodók beléphetnek a grottába s az oltárt körüljárhatják, érinthetik a sziklát, melyen a Boldogságos szent Szűz szobra áll. A szobor körül ott fénylik az aranyos fölirat: Je suis l'Immaculée Conception! A barlang előtt elterülő kövezett térség egyik sarkában látszik azon egy kővel megjelölt hely, a hol a kis Bernadette térdelt, a midőn Isten Anyja előtte megjelent! Ha van hely e világon, m. t. hallgatóim, mely az emberi szívet áhitatra gerjesztheti, úgy a grotta és egész környéke az, mely még a legelfásultabb szívben is ájtatos érzelmeket kell, hogy keltsen! Itt megszűnik a kétkedés, a hitetlenség, itt elhalnak a szív nemtelen érzelmei, szent béke, kimondhatatlanul szent béke és égi boldogság az, amit itt érzünk! Lelkünk az áhitat szárnyain felszáll az Ég Urához, s buzgón esdi le áldását az emberiség minden tagjára, a társadalom minden rétegére. Itt megszűnnek a kor- és rangkülönség vonta határvonalak, mert mindenki érzi, hogy az Isten Anyjának szent közbenjárásával közelebb jut Urához, Teremtőjéhez. A betegségek-től, földi bajoktól, szerencsétlenségektől lesújtott ember bizalommal tárja itt fel megkínzott szíve, letiprott lelke minden keservét a Boldogságos Szűz előtt, mert tudja, hogy Ő enyhítő írt, gyógyító balsamot nyújt majd teste-lelke minden sebének Vakok, bénák s mindenféle betegségek-től elgyötrött embereket látunk itt, de míg máskor látásuk, különösen a gyengébbek-

ben az undor érzetét is felkölti, itt csak égi szájalmat érzünk irántok, az ábrázatokon, egész valójukon megnyilatkozó erős hit, bizalom, megnyugvás megszépíti még a fájdalomtól eltorzított vonásokat is. A Boldogságos Szűz dicséretre hangzik minden ajakról, a világ legkülönbözőbb nyelvein. Az órák csodás gyorsasággal repülnek tova, nem érzünk semmiféle testi gyengeséget, fáradságot, csak nyugodtak, boldogok vagyunk. Az a méla csend, mely körülvesz, jótékonyan hat zaklatott idegeinkre, s szívünkben önkénytelenül is felfelé tör az óhajlás, a forró vágy, oh bár csak maradhatnánk itt örökre!

De tudjuk, érezzük, hogy számunkra is ütni fog a válás órája, most a távol Canadából érkezett zarándokok szeméből hull alá a búcsuzás fájdalmától kiszajtott könny, a midőn zokogva hallgatják az Egyház szolgájának, egy lánglelkű szónoknak búcsuztató szavát, a ki a Szent Szűz nevében is megköszöni nekik azt, hogy daczolva minden fáradsággal, a tenger veszélyeivel eljöttek ide, hogy hódoljanak a Boldogságos Szűz előtt. S midőn számomra is elérkezett a válás pillanata, a midőn azon tudatban térdeltem ott, hogy talán sohasem lesz megadva többé nekem, hogy ide visszatérjek, hálával telve az isteni Gondviselés iránt, mely lépteimet kegyteljesen ide vezérelte, szememet a Boldogságos Szűz szobrára függesztve, végbúcsuként, áhitattal rebegték a válás fájdalmától vonagló ajkaim: Üdvözlégy lourdesi Szűz Anyánk!

* **Dr. Persz Adolf felolvasása.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia tudós tanára, dr. Persz Adlf ma felolvasást tart a jogász egyetben. A felolvasás czime: *Radikalizmus a jogban.* A kik ismerik dr. Persz szellemes előadását és határozottan eredeti gondolkodását, azok előre is tudják, hogy felolvasása igazi élvezetet fog nyújtani. A felolvasást ma d. u. 5 órakor a törvényszéki palota I. emeleti tanácstermében tartják meg.

* **Miniszeri köszönet.** A vallás- és közoktatástügyi miniszter *Reismann Mór* takarékpénztári vezérigazgatónak s a kereskedelmi Csarnok elnökének multkorában a Kereskedelmi Csarnok 10 éves fennállása mezenaplésének alkalmából a magyar kereskedelmi szakoktatás előmozdítása czéljából a nagyvárad kereskedelmi iskola tanulóinak javára tett *kétezer koronás alapítványdírt* köszönetét nyilvánította.

* **A Fekete Sas átalakítása.** A Fekete Sas átalakításának terve már nem új keletű. Hillinger Lipót az elmúlt évben egy tervet nyújtott be a városhoz, amely szerint 100,000 korona költséggel hajlandó az ő előnye szerint átalakítani a Sast s a költségek törlesztéses kamatának megfelelő összeggel többet fizet a bérletbe, ha 50 évig biztosítja azt neki a város. A tanács azonban nem megy az ilyen jól kikalkulált üzletbe, hanem arról gondolkozik hogy teljesen átépítse, vagy újból felépítse a Sas szállodát a város s úgy értékesítse. *Kósszeghy József* főmérnök elkészítette a tervet, amely szerint modern, minden tekintetben pompás szálloda, vendéglő, kávéház és Roudont lenne a régi Sas helyén. A költségek 330,000 koronába kerülnének. A városi tanács foglalkozott tegnap a kérdéssel s elvileg elfogadta a főmérnök tervét s a részlettervek kidolgozására utasította.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter tegnap leirathban értesítette Biharmegye alispáni hivatalát, hogy a *komádi* népolvasó egyesület, a *sarkadi* földművelő munkás egyesület, a *csatári* népolvasó egyesület, az *érszemjéni* olvasó-népegyesület, a *bagaméri* általános népkör s végül a *nagyszalontai* általános népkör alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta s a működhetési jogot megadta.

* **Két öngyilkosság egy napon.** Két ember dobtta el magát tegnap Nagyváradon az életet. *Harabula József* 43 éves nős, 4 kiskorú gyermek atyja, volt városi kertész tegnap délelőtt 11 óra tájt a Volfi téglagyár egyik üresen álló helyiségében jobb halántékába lőtt. A lövés zajára figyelmeztetés lett vasuti őr híradására dr. *Nemes Aron* ker. tiszti orvos a helyszínre sietett, de a szerencsétlenül már nem segíthetett. Az öngyilkos zsebében 6 levelet találtak, melyekből egy a rendőrségnek szöveg, melyben tette okául főként nyomorát említi, mivel huzamosabb idő óta minden keseset nélkül tengődik. A törvényszékhez írt levelében bonczoltatása mellőzését kéri. A holttestet a hullaházba szállították. — *Lakatos Gyula* 27 éves foglalkozás nélküli helyi lakos tegnap délután 1 óra tájt az olasz-i sarkertbe ment és a félre eső sírhelyek közt szíven lötte magát. A lövés, mely a kabátzsebben volt katonakönyvön ment keresztül, lángba borította az öngyilkos ruháit ugyanarra, hogy mire a temető-őr és egyik alkalmazottja a nagy füstre figyelmeztetés lettek és a helyszínre siettek, az öngyilkosról jóformán összes ruházata legett. Az összeégett holttestet a hullaházba vitték. Ha esetleg volt is nála levél, a ruhával együtt teljesen elégvén, az öngyilkosság oka eddig még nem volt megállapítható.

* **300 gyermek kitértetése.** Erdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekeket szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassák. Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharczósa *Mauthner Ölon* cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növényt osztott ki továbbnevelésre gyermekek közt, most pedig diszes öremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolt virágokat mutatták be. Mint értesülünk, e héten ismét 5000 cserép jácintot osztott ki közöttük *Mauthner Ölon*, kinek a kerétszert terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrajöttét köszönhetjük. *Mauthner* nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvainak kitűnő minősége révén is rászolgált az általános elismerésre és büszkén vallhatjuk, hogy Európa három elsőrangú és legnagyobb magkereskedőinek egyike *Mauthner Ölon*. T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk legújabbán megjelent igen gazdag tartalmu képes magárjegyzékét, melyet szívesen ingyen küld az érdeklődőknek. 143.

* **Szent Antal perselye Ujvároson.** A nagyvárad-ujvárosi Szent László plébániai templomban felállított Szent Antal perselye mult 1902-ik évi forgalmáról készített számadás világosan bizonyítja, mennyire érzik a hívek a csodatevő szentnek hatalmát, s hogy mennyire él a hívek lelkében a vallásos érzület. A számadás adatai a következők:

Bevétel.	
Pénzmaradvány 1901-ről	298 kor. 10 fillér.
A perselyben összegyűlt	3974 » 85 »
Kamatjövdelem	294 » 18 »
Takarékból kivételtett	200 » — »
Összesen:	4767 kor. 13 fillér.

Kiadás.	
11510 kiló kenyérre	2536 kor. 50 fillér.
Segélyezés	148 » — »
A szobor fölkelésének festése	36 » — »
Törlesztésre kiadatott	2015 » 68 »
Összesen:	4736 kor. 18 fillér.
Készpénzmaradvány	30 kor. 95 fillér.

* **Két országos halott.** A magyar irodalomnak kettős gyásza van; egy napon két halott, kik mind a ketten az irodalomért éltek; ez sok veszteség a mi szegény magyar művelődésünknek. Tollával szolgált az irodalomnak az egyik: *Hortoványi József*, a *Magyar Allam* főszerkesztője, a katolikus eszmék rendületlen előharczósa. 1848-ban született, jogtanárnak készült, de ügyvédi gyakorlatra lépett. 1890-ben átvette a *Magyar Allam* szerkesztését s vitte haláláig lelkiismeretesen. Utolsó időikig dolgozott a lapba; a meddig keze bírta, le nem tette az ő fegyverét, a tollat. Nem is győzte le más, csak az, a ki a legvittebb katonát is legyőzi: a halál. Utolsó útján a Szentatya áldása erősítette meg; koporsója fölött a katolikus Magyarországnak áll mély gyászba borulva. Emléke élni fog, mint a hit igaz harcosasáé.

Az irodalom másik halottja *Ráth Mór*, a kiváló hírvé kiadó, a ki az irodalom támogatásával vitte ki a nemzet elismerését. Legnagyobb klasszikusaink csaknem kivétel nélkül mind *Ráth Mór* kiadásában jelentek meg először; általa ismerte és szerette meg közönségünk irodalmunk nagyjait. De a ki annyira szerette az irodalmat, azt nem kegyelte a sors. Három gyermekét felnőt korokban egymás után ragadta el a halál. A megöregt apa azóta visszavonult az üzletől s most hosszas testi és lelki szenvedés után elindult fölkeresni gyermekeit az örökkévalóságba.

* **Apró hírek.** *Nagy razzia.* Tekintettel az újabb időben gyakorta ismétlődő betörésekre és lopásokra, a rendőrség az elmúlt éjjel nagy razzia tartott, melyek során különböző lebujokban 18 férfit és 6 nőt fogdosztak össze, kikről előállításuk alkalmával kitért, hogy mindannyian lakás, foglalkozás nélküli, a vagyon és életbiztonságára veszedelmes egyének. Ezért mindannyiukat illetőségi helyökre tolonczoltatta a rendőrség. — *Tegnap* az ételosztókban 826 adag levest, ugyanannyi adag kenyeret, s azonkívül 20 egész kenyeret osztottak ki a déli órákban. A két melegedő helyet, minthogy már feleslegesnek bizonyultak, beszüntették. — *Találtak* 70 koronát és egy zsebórát lánczsal. Igazolt tulajdonosaik átvethetik a rendőrség 4-ik számú szobájában.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi gyűlése.

A nagyvárad kir. kath. kör. választmánya a holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó közgyűlés tárgyainak előkészítése czéljából ma szombaton délután 1/2, 6 órakor saját helyiségében gyűlést tart, melyen az előkészítés s a könyvtárak évi jelentése kerül tárgyalás alá. A gyűlésre ez uton is felhívjuk a vál. tagok figyelmét.

IRODALOM.

Marczali H. A francia forradalom. A nagy forradalmat előkészítő irodalom ismertetésével nyitja meg *Marczali Henrik* a francia forradalom történetének kötetét, a mely mint a Nagy Képes Világtörténet X. kötete most hagyta el a sajtót. Tömérdek illusztráció díszíti a kötetet, a melynek első füzeté, mint e nagy vállalat 176. füzeté minden hazai könyvkereskedésben kapható és a kiadóknál (*Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, Üllői-ut 18. sz.*) az egész XII. kötetes nagy mű részletfizetésre is. Egy-egy füzet ára 60 fillér.

A „Magyar Könyvtár“ januári sorozata ismét a legváltozatosabb tárgyú négy füzetet adja olvasó közönsége kezébe. A 317. szám *E. T. A. Hoffmann*-nak, a németek különös modora, fantasztikus írójának két leghíresebb elbeszélését, *Antonia* és *Coppélia*-t tartalmazza, melyeknek tárgya, mint opera-szöveg. Európaszerre ismeretes. E misztikus novellákat *Alexander Erzi* fordította magyarra. Először jutnak olcsó kiadásban a publikum elé a *Gesta Romanorum* irodalomtörténeti fontos águ középkori elbeszélései, a melyeket *Katona Lajos* válogatott össze és látott el bevezetéssel és jegyzetekkel, úgy hogy ez a füzet középiskolai oktatásunk keretében fontos helyet van hivatva elfoglalni. A 320. szám *Conan Doyle* érdekes itó detektiv-történeteit folytatja két novellával, melyek a szövevény agyafurcságsággal és meglepő kibonyolításával, méltán sorakoznak a divatos író többi hasonló munkájához. Gondos fordításuk *Lándor Tivadar* tollából való. Az utolsó füzet *Hoitsy Pálnak*, a »Nagymagyarország« szerzőjének, néhány népszerű csillagászati értekezését tartalmazza. *Hoitsy, Flammarión Camille* modorában, könnyedén, csövegve vezeti olvasóját a csillagos ég csodái között. Egyszerű, világos és tősgyökeres magyar nyelven mondja el azokat a dolgokat, melyeket az asztronómiából minden művelt embernek ismernie kell. — Egy-egy szám ára 30 fillér. A »Magyar Könyvtár« eddigi számainak teljes jegyzéke ingyen kapható a kiadóhivatalban: *Lmpel R. (Wodianer F. és Fiai)* könyvkereskedésében, Budapest, *Andrássy-ut 21.*

Igazságszolgáltatás.

Gondatlanság.

Nyerkes Koszta tatarosi gazda régi avult viskóját bontotta a mult év június 28-án. *Hármann* bontották a falakat; *Bogodán* Koszta, *Bogodán János* és *Péter*, még pedig szokatlan ujtással alulról fölfelé. Ilyen fonák módon estére lebontották a zsuptetős házikó három falát, s csak a negyedik, melyet már a tetőzet tartott, maradt ott *Péter* és *Pál* napjára. Az ünnepen nem dolgoztak *Bogodánék*, de a türel-

mellen gazda hozzá fogott a bontáshoz és szerencsétlenül a tetőt bontogatta, s így meglazította a falak támasztékát. Ennek következtében a fal kidőlt, s maga alá temette a szerencsétlen gazdát, a ki meg is halt házának romjai alatt.

Emiatt a nagyváradai büntető törvényszék a három Bogodánt vonta felelősségre, gondatlansággal vádolván, mert vigyázatlanul alulról kezdték a bontást.

A tegnapi főtárgyaláson kiderült, hogy a **Bogodán** Koszta gondatlansága okozta, hogy alulról kezdték bontani.

Igy hát **Bogodán** Kosztát gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt 14 napi fogságra ítélték, két testvérét pedig felmentette a törvényszék.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTAR.

Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Altiszti bál, a Kereskedelmi Csarnokban.
Febr. 15. Az i. r. Ögylet hangversenye és tánc estélye
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.
Február 23. Tüzoltó bál a Zöldfában.

Tiszti bál.

Miről beszélnek hetek óta Nagyváradon? Mi vonzza ide még a vidékről is a legszebb leányokat? Mi az oka annak, hogy exercizálás közben néha elábrándozik a főhadnagy ur és *jobbra át!* helyett majdnem azt kommandirozza:

— Séta jobbra!

A tiszti bál.

Hire jár, hogy mostanában Varsóban az orosz hadsereg tartalékos tisztjeit tényleges szolgálattételre behívták. Nos erre a nagyváradai helyőrség tisztikara is jónak látta magát hadi létszámra kiegészíteni. Be is hívták a mai tiszti bálra nemcsak a tartalékos tiszteket, hanem minden fess fiatal embert. Valóságos mozgósítás, a melynek örülnek a kesztyű-gyárosok és a nyakkendő- varrogató kisasszonyok. Mert ők szállítják az elkerülhetlen felszerelést a mozgósítás céljához: a mai tiszti bálhoz.

Nem is hiába a nagy készülődés. A mai tiszti bál sikerét már az biztosítja, hogy Nagyvárad szép leányai csaknem teljes számmal részt vesznek. Az ország nyugati határszéléről is érkeznek vendégek erre a bálra, s ha az előjeleknek valamikor hinni lehetett, hát akkor a mai tiszti bálról előre is föl lehet jegyezni a fényes sikert.

Es aztán utólag . . . utólag az lesz a fényes siker, ha a hadnagy, vagy főhadnagy ur a napokban ellágyuló hangon, de azért szilárd elhatározással jelenti be a rapporton:

— Százados urnak alássan jelentem, beszéllek a mamával!

Postásbál. Ma, szombaton este tartják meg a nagyváradai m. kir. posta- és távirdataleltészek és szolgák zártkörű táncvigalmukat a Zöldfában. A táncmulatság mint előző években, bizonyára az idén is szépen fog sikerülni, s tekintélyes összeget fog eredményezni az özvegyeiket és árváikat segítő és temetkezési együtletek javára. A tánczenészek sikere érdekében több mint 60 tagú rendezőség buzgólkodik, s a posta főbb tisztjei is segédkeznek a rendezésben.

A szép fesztelen mulatságon különben jelen lesznek a posta- és távirdataleltészek összes tisztviselői élén az estély díszelnökeivé választott **Schöpfung** Agoston kir. tan. igazgatóval, **Rutter**

Emil tanácsossal és **Földessy** Károly felügyelővel. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj: személyjegy 2 korona családjegy 3 személyre 3 korona.

Hivatalnok ifjuság tánczenésztélya. A nagyváradai kishivatalnok ifjuság Szent Péter-utcai otthonában csütörtökön este tartotta meg második sikeres tánczenésztélyét. A legközelebbi tánczenésztélye folyó hó 12-én este lesz.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat Svihákok.

Vasárnap d. u. Az árendás zsidó.
este: Egy éj Velenczében.

Monna Vanna.

Mitkor látnak, milyen jól lehet egy darabot előadni, tegnap azon mulattunk, milyen rosszul is lehet s mily könnyű dolog komoly tragédiából kacagató vigjátékot csinálni. Mert hogyne mulatnánk pazarul, mikor a színészek annyira nem tudják a szerepüket, hogy **Kovács** Holofofnest következetesen Holó Fernesnek nevezi. **Deési** pedig így adja ki a kemény parancsot Trivulzio elhurcolására:

— Vigyétek ezt a két embert!

Nagy drukk az, mikor már az ember bor nélkül is duplán lát. Aztán a sok akadozás, nyelvbicsaklás, szóval általános szerepnemtudás (kivéve Lászlót), kapkodás, mind olyan kellemetlen benyomást tett, hogy igazán néha jó volt a nézőtérrel szüntelenül felharsogó köhécselés az egész skálán végig; legalább nem az előadásban bosszankodtunk, hanem az idült hőkhurut gyors és intenzív elterjedésén.

Attérve a szereplőkre, helyes az ambíció, hogy ilyen igazi művészeknek szánt, **jellem**-szerepek iránt nagy a versengés és ketten is eljátszanak egy szerepet. Csakhogy ha az igazgató a párhuzamos szereposztásba belemeleg, akkor tessék mindkét csoportot egyelőn begyakorolni, betanítani. Ennek hiányát éreztük tegnap.

László Irén a czimszerepben nem érte el **Kovács** Mariskát. Mi, akik tehetségét először és legmelegebben ismertük el, örültünk a tegnapi tüntető világerdőnek, melylyel tisztelői Nagyvárad közönsége nevében elhalmozták; de a kitértetést inkább ezelőtti és ezutáni sikerei elismerésének vesszük. Gyönyörű organuma a II. felvonásban most is biztosították sikerét. De az I. és II.-ban sok volt játékában a modorosság, mimikájában pedig az örökké égnek emelt fő, csukott szempillák és félig nyit ajkak, továbbá a szaggatott lélekzetvétel inkább **Ofélia**-szerű benyomást gyakoroltak. Nem volt az a közvetlen, természetes, meleg játéka, a mi **Kovács** Mariska fellépését olyan hódítóvá tette. Pedig ezen hozzáértő ember a főpróbán egy-két utasítással könnyen segíthetett volna. Néhol csak egy árnyalat hiányzott a tökéleteshez — de ily kényes szerepben, mint **Monna Vanna**, egy árnyalat is végtelent jelent.

Kovács (Guido) komikus volt. Rázta a fejét meg a tenyerét örökké s úgy kiabált, hogy belerekedt annyi szerepbe is, a mennyit tudott. Arcjátékát, tragikusnak szánt mozdulatait általában élénk derűltég jutalmazta. Mondani se kell, hogy mélységesen alatta maradt **Szarvasinak**.

Deési nem értjük. Mira való volt a jó Trivulziót felcserélni rossz Prinziálléval? Semmi melegség, még kevesebb szereptudás, de annál több nyelvbicsaklás. Maradjon csak

Trivulzióknak, abban igen jó volt, s ne engedje, hogy **Heltai** rontsa az ő szerepét, ő meg a **Tóth Elekét**. Határozottan rossz tüzet.

Peterdy se játszott olyan kedvvel, mint a minap; csak **Halmi** volt jobb Szathmárynál.

Nem ártana arról a rossz szokásról sem tenni, hogy a leghatásosabb jeleneteket elrontják a padlásról leeresztett virágokkal és játékszerekkel. Az efféle kizökkenti az embert abból a kis illuzióból is, ami megmaradt. **Dr. K. A.**

Svihákok. Ma, szombaton Ziehrer kedves muzsikája operettjét, a **Svihákokat** játsszák a színházban. Amon **Margit** és **Heltai Jenő** az operett főbb szereplői. **Bilkei Irén** szerepét **Örley Flóra** vette át.

A jövő hét műsora. Most állítja össze a jövő hét műsorát a színház vezetősége. Nagy érdekessége lesz a jövő hétnek a **Gerolsteini nagyhercegnő**, e híres, gyönyörű operettnek a reprize. Helyet kap a jövő hét műsorán **Monna Vanna** is. A műsor egyébként is érdekes estét ígér.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután egy régen nem látott mulatságos darab, az **Árendás zsidó** kerül színre, a czimszerepben **Krasznay Andorral**, **H. Novák Irén**, ki ezuttal énekelni is fog, **T. Pogány Janka**, **Benkő Jolán**, **Tóth Elek**, **Peterdy Sándor**, **Bognár János** s **Bérczi Gyula** játszanak még a darabban. Este Straussnak most felújított kedves, színes operettjét, az **Egy éj Velenczében**-t játsszák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 141.

Bérlét 123. sz.

Ma szombaton, 1903. február 7-én:

A svihákok.

Vig operette.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár, hercegné — — Szathmáry Arpád
Rudi von Menggenheim, főhadnagy — — — — — **T. Pogány** Janka
Blitz Fritz — — — — — **Heltai** Jenő
Berta, a felesége — — — — — **Amon** Margit
Anna, a leánya — — — — — **Márkus** Aranka
Wandracsek, hivatalosolga — — — — — **Bérczi** Gyula
Kampel, fogadós — — — — — **Bognár** J.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tamlászék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 3-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérléssel szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárvitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, február 8-án:

Délután 3 órakor félhelyárrakkal:

Az árendás zsidó.

Népszínmű.

Este 7^{1/2} órakor rendes helyárrakkal:

Egy éj Velenczében.

Operette.

TAVIRATOK

A toskánai nagyhercegné Bécsben.

Bécs, febr. 6. Aliz toskánai nagyhercegné leányaival, Margit és Germana főhercegnőkkel február 9-én este néhány napra Salzburgból Bécsbe utazik. (M. T. I.)

Ítélet a Tribuna sajtóperében.

Kolozsvár, febr. 6. (Saj. tud. táv.) A Tribuna sajtó perében ma hozott a kolozsvári törvényszék ítéletet. Mohán Györgyöt nemzetiségi izgatásért 15 havi államfogházra és 11,000 korona pénzbüntetésre ítélte.

A szász trónörökösne regénye.

Genf, febr. 6. (Saj. tud. táv.) A trónörökösne ügyvédje ma Lipcséből ide érkezett, s a délután folyamán hosszas tárgyalásokat folytatott Lachanel ügyvéddel. A szász királyi család jogi tanácsosával. Lachanel több újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy ma estére érdekes fordulat várható Lujza herceggasszony regényében.

Mentone, febr. 6. Kiszivárgott a hír a szász trónörökösne környezetéből, hogy Lujza herceggasszony gyermeke betegsége óta Gironnal szembe teljesen megváltozott, s most már bizonyos, hogy Giron rövid idő múlva Brüsszelbe utazik és hosszabb ideig ott is marad.

Drezda, febr. 6. (Saját tud. távir.) Lujza trónörökösne levelet írt anyjához, a melyben arra kéri, hogy küldjék el neki igazoló okmányát, mert sehol sem tartózkodhatik nyugodtan s rengeteg zaklatásnak van kitéve. A trónörökösne édes anyja levélben válaszolt erre, s kérte leányát, hogy fogadja el a szász udvar föltételeit, s akkor vissza térhet hazájába, nem lesz szüksége igazoló okmányra, de ellenkező esetben semmiféle igazoló okmányokra nem számíthat.

Perzsiából.

Teherán, febr. 5. A külügyminiszter tegnap Downe viscount tiszteletére lakomát adott, amelyen jelen volt néhány herceg, több perzsa miniszter, továbbá Németország, Ausztria-Magyarország, Anglia, Oroszország és Németalföld követei. (M. T. I.)

Elítelt nemzetiségi izgató.

Budapest, febr. 6. (Saj. tud. táv.) Emlékeztet még Pavlovits Ljubomir, a török-becsei képviselő múlt nyári botrányos nemzetiségi izgatása. Ez ügyben tegnap ítélték a törvényszék és Pavlovits Ljubomirt 2000 korona pénzbüntetésre ítélte nemzetiségi izgatás miatt.

S z t r á j k.

Amsterdam, febr. 5. Noha most már csak a kocsisok sztrájkolnak, a sztrájk miatt ideküldött katonaság és csendőrség még nem hagyta el a várost, sőt a helyőrséget ma még meg is erősítették 580 gyalogossal és 150 műszaki katonával. A hivatalos lap királyi rendeletet közöl, a mely az 1900-ban és 1901-ben szabadságolt gyalogsági és műszaki legénységet február 10-én behívja. (M. T. I.)

Pusztító vihar.

Marseille, február 6. A Földközi-tengeren iszonyu vihar pusztít. A lyoni öbölbe érkező postahajók mind késnek. Némelyikük kénytelen volt utközben kikötni. Néhány csomagszállító hajó nagy kárt szenvedett.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 193

Wolodyjowski megállította a lovát, mert tudta, hogy most összetűzésre kerül a dolog, ő pedig nagyon szerette az ilyesmit. Charlamp melléje lépett, de először egy szót sem szólt, csak prüszkolt rettenetesen, szemmeláthatólag szavakat keresve. Végre megszólalt.

— Adj Isten, dragonyos uram!

— Adj Isten, katona bácsi!

— Hogy mersz engem így nevezni? —

szólt Charlamp, fogait csikorgatva, — engem, a kapitányt? H?

Wolodyjowski a kezében levő lovaglópálczázt forgatni kezdte. Ugy látszott, mintha egész figyelmét arra fordítaná, hogy mind-n forgásnál a nyelvénél tudja elkapni. Aztán egykedvűen felelt:

— Mert a rangodat nem tudom leolvasni a cifra ruhádról.

— Tulságosan bizalmas vagy, ehhez pedig semmi jogod sincs.

— Miért? — kérde Wolodyjowski tettetett ostobasággal.

— Mert idegen hadseregbeli vagy.

— Nyugodj meg, uram! Ha a dragonyosoknál szolgálók is a bajtársad vagytok, a vajdának tisztje és nem is, a legkisebb rangban. Bátoran szóba állhatsz velem, vagyok olyan legény mint te.

Charlamp kezdte belátni, hogy nem valami apró-cseprő emberkével van dolga, mint ahogy eleinte gondolta, de annál inkább dühöngött, mert Wolodyjowski még jobban felbőszítette. Végre is így szólt:

— Hogy merészelsz az utamba állani?

— Ej, ugy látom, hogy veszekedni akarsz.

— Talán. És azt mondom neked, Charlamp Wolodyjowski füléhez hajolva sugta a szavakat, hogy levágom a füledet, ha Anna kisasszony körül legyekeddel.

Wolodyjowski tovább forgatta az ostort, mintha valami nagy élvezetet talált volna benne és engesztelő hangon szólt:

— Ej, uram, kegyelmezz meg ifju életemnek. Bocsáss az utamra.

— Nem! Abból semmi sem lesz! El nem menekülsz! szólt Charlamp és megragadta a lovag kabátját.

— Nem akarok én előled elmenekülni, szólt Wolodyjowski szeliden, de most szolgálatban vagyok és sietnem kell, hogy az uram parancsát teljesítsem. Bocsásd el a kabátomat, bocásd el kérlek, mert különben — mit is tehetek én szegény egyebet — megraklak ezzel a korbáccsal és lelöklek a gebédről.

A kezdetben oly szeliden csengő hang oly erősen hangzott, hogy Charlamp elcsodálkozva nézett a lovagra és eleresztette a kabátját.

— Különben is nekem mindegy! — szólt Wolodyjowski. — Varsóban majd találkozunk. Nem vesztelek el a szemem elől. Én ugyan nem fogok elhújni, de hogy bánunk el majd Varsóban egymással? Légy oly jó, adjál tanácsot. Én egyszerű katona létemre még sohasam jártam ott, de ugy hallottam, hogy a főtörvényszék halállal bünteti azt, aki a király vagy a helyettese közelében kardot húz.

— Látszik, hogy sohasem voltál még Varsóban és hogy szimpla ember vagy mert félsz a főtörvényszéktől és nem tudod, hogy az interregnum idején kormánytanács kormányoz, avval pedig könnyen ki lehet egyezkedni. A te ítleid miatt ugyan le nem ütök az én fejemet, azt elhíheted.

— Köszönöm szépen szives tanításodat és továbbra is kérem fogom. Te igen okos és ta-

nult embernek látszol és én, aki oly tanulatlan vagyok, hogy az alányt alig tudom az állitmánytól megkülömböztetni, ha téged — Isten mentesen — ostobának akarnálak nevezni, talán azt se tudnám, hogy miképpen is kell mondanom: stultus? vagy stulta? vagy éppen stultum?

Wolodyjowski újra a korbáccsal játszadozott, Charlamp pedig megzavarodott s a vér az arcába szökött és dühösen rántott kardot. A lovag a korbácsát a térde alá szoritota és szintén a kardja után nyult. Egy perczig farkasszemét néztek, mint két vadkan, tágra nyitott és tűzben égő szemekkel — de Charlampnak eszébe jutott, hogy a herceg könyörtelenül megbüntetné, ha szolgálatban lezö tisztségét megtámadná, hát visszadugta a kardját a hüvelyébe.

— O! majd megtalálalak még téged, fattyu! — kiáltotta.

— Megtalálsz! Megtalálsz! Gazficzkó! felelt a lovag.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Váltóforgalom Dél-Afrikában.

Mintán a hazai kiviteli cikkek forgalma a dél-afrikai piacokkal egyre élénkül, figyelemzeti a Kereskedelmi Muzeum az érdekelteket, hogy a hitelügyletek lebonyolításánál ottani bankot vegyenek igénybe.

A capetowni Bank of Africa Limited a monarchia öt pénzintézetével áll összeköttetésben, ezek közt a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankkal. Ezen intézetek intézvényeit és hitelleveleit a Bank of Africa és ennek összes fiókintézetei elfogadják.

A Bank of Africa névleges tőkéje 2.250,000 font sterling; befizetett tőkéje 750,000 font, tartalékalapja 470,000 font. Távirati czime »Biksteen«, londoni czime 113 Cannon Street, London, E. C. Fiókintézeteinek távirati czime meg tudhatók a magy. királyi Kereskedelmi Muzeumnál.

Határidők.

	Budapest, febr. 6.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.96
Káposzta, repcze, aug.	

Értéktőzsde.

	Budapest, febr. 6.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	509.50
Rimamuranyi	472.—
Magyar jelzálog	
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. febr. 6-én.

Magyar aranyjárdék 4	121.—
Magyar koronajárdék	93.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban $\frac{1}{2}$ %	
Magyar vasuti kölcsön ezüstben $2\frac{1}{2}$ %	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	99.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.50
Horvát szlavonföldterhermentesítési kötvény	201.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	161.50
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	121.—
Osztrák járadék aranyban	101.50
Osztrák korona járadék	155.50
Osztrák államsorsjegyek	15.95
Osztrák magyar bank részvény	745.—
Magyar hitelbankrészvény	696.50
Osztrák hitelintézet részvény	95.50
Párisi vista	19.07
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.15
Németbirodalmi márka	259.95
Londoni vista	23.41
20 márkás arany	

A szerkesztést feloldta:

Dr. VUCSKICS GYULA.

116. számhoz.
1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhirre teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1903. évi VI. 25/2. számú végzésével Dr. Loschitz Lajos ügyvéd által képviselt Schulhof József és Ede felperes részére Hevesi Sándor utóda alperes ellen 141 kor. 30 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 4000 kor.-ra becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes üzletében Nagyváradon Zöldfa-utca 4. számú házban leendő megtartására határidőül 1903. év február hó 18. napjának délután 2 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt árucikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felbivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi január hó 28. napján.

Csathó Jenő,

kir. bir. végrehajtó.

142.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

140.

Olcsó lakás.

Nagy Teleky-utcán, a Kath. Legényegylet házában, az emeleten egy utcai és egy udvari szép tágas, világos, egymásba nyíló szoba minden órán olcsóáron kiadó.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott.
127.

Meghívás

a **Biharmegyei Kereskedelmi- Ipar- és Terményhitelbank** folyó évi február hó 8-ik napján délelőtt 10 órakor saját üzleti helyiségében tartandó

XXXIV-ik rendes közgyűlésére.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1902. évi üzletéről és indítványai a mérleg, zárszámadások és osztalék tárgyában.

2. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által készített zárszámadások és mérleg, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.

3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő bizottság által kért felmentvény iránti határozathozatal.

4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.

5. Elhalálozás folytán egy igazgatósági tagnak két évre és a sorrend szerint kilépő választmányi tagoknak választását.

Nagyvárad, 1903. évi jan. hó 19.

125.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részvenni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg 1 hónappal nevékre irt részvényeiket le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés 1903. január hó 30. napjától a társulat helyiségében megtekinthető, sőt a számadások tervezete a részvényesek kívánságára nyomtatott példányban előre megküldetik.

Coaks árleszállítás!

A nagyobb hidegek elmúltával még oly nagy coaks-készletünk van, hogy elhatároztuk, miszerint a coaks árát 1903. Február elejétől kezdve métermázsánként

négy koronára

leszállítjuk.

Tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag a coaks.

Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a

g á z - c o a k s,

mert a súlyosabb és ez által drágább milt coaks (Meiler-Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **4 kor.** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **métermázsánként 28 fill.** fuvardíjért **házhoz szállítjuk** a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a **coaks** vásárlásánál, amennyiben, ha **250 kilós részletekben rendelnek, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.**

Kátrány árjegyzék:

2-9 kilóig 6 krajczár kilója
10-149 kilóig 5 krajczár kilója
150-1000 kilóig 4 krajczár kilója.

Ennél nagyobb mennyiség vásárlásánál további 10 százalék engedményt adunk.

Egy hordó ára külön **4 korona.**

Az ára gyártelepünkön átveendő és innen egyszerre elszállítandó.

Nagyvárad, 1903. január hó 31.

Nagyvárad légszeszgyár:

Az igazgatóság.

158.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólréhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi cikkek!

Ugyisintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Nyon a ott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.